

Η εποχή της επιστήμης & του Διαφωτισμού

Η εποχή της επιστήμης (1560-1688)

- ▶ Οι αλλαγές που προτάθηκαν κυρίως από τους φιλοσόφους της Αναγέννησης & της Μεταρρύθμισης υιοθετήθηκαν σε αυτή την περίοδο.
- ▶ Έμφαση στην εξήγηση των εγκόσμιων φαινομένων και πέρασμα σε δεύτερη μοίρα τα της μεταθανάτιας ζωής
- ▶ Η φυσική αγωγή και ο αθλητισμός κέρδισαν μεγαλύτερη αναγνώριση των ανθρώπων αυτής τη εποχής αλλά αντιπροσώπευαν ένα μικρό μέρος της καθημερινότητάς τους.

Η εποχή της επιστήμης

- ▶ Φιλόσοφοι: εξήγηση και κατανόηση των φαινομένων με βάση την κοινή λογική και διατύπωση κανόνων και επεξηγηματικών πλαισίων
- ▶ Η επιστήμη ήταν στο επίκεντρο του πολιτισμού και οδήγησε σε διατύπωση θεωριών, αστρονομικές ανακαλύψεις

Η εποχή της επιστήμης

Η μετάβαση αυτή ήταν αργή και συντελέστηκε σε μια περίοδο κατά την οποία:

- ▶ Την οικονομική ανάπτυξη του 16^{ου} αιώνα τη διαδέχθηκε η ύφεση του 17^{ου} και οι διαδοχικοί θρησκευτικοί πόλεμοι και εμφύλιοι (Γερμανία, Αγγλία και Γαλλία)
- ▶ Μεταξύ των άλλων λόγων που συνέβαλαν στον αγγλικό εμφύλιο ήταν και η Διακήρυξη των Νόμιμων Αθλημάτων (1616 & 1633) που θέσπιζε τη δυνατότητα συμμετοχής σε αθλητικές δραστηριότητες την Κυριακή. Καταργήθηκε το 1643 και κάηκε τη πυρά ενώ υιοθετήθηκαν οι Γαλάζιοι Νόμοι που απαγόρευαν το ποτό, τυχερά παιχνίδια και δραστηριότητες που συνδεόταν με την σαρκική απόλαυση
- ▶ Επιδημίες πανώλης έκαναν την εμφάνισή τους
- ▶ Μικρή εποχή παγετώνων
- ▶ Αστυφιλία λόγω αδυναμίας αγροτικών πληθυσμών να καλλιεργήσουν

Η εποχή της επιστήμης

- ▶ Σημαντικό ρόλο στη μεταστροφή του ενδιαφέροντος της κοινωνίας για την εξήγηση των εγκόσμιων φαινομένων και το πέραςμα της μεταθανάτιας ζωής σε δεύτερη μοίρα έπαιξε και η αύξηση τύπωσης των βιβλίων. Γεγονός που συνέβαλε στην μετάδοση της γνώσης και την προώθηση τη παιδείας και σε απλούς ανθρώπους.
- ▶ Αναπτύχθηκαν επιστημονικά εργαλεία (τηλεσκόπια, μικροσκόπια, βαρόμετρα κ.α.)
- ▶ Συνεχιστές ποια τάσης της Αναγέννησης ήταν οι επιστήμονες αυτής τη εποχής;

Η εποχή της επιστήμης

- ▶ Συνδυασμός παράδοση και λογικής με την προϋπόθεση ότι μπορούσε να υποστηριχθεί ποσοτικά, μαθηματικά και πειραματικά.
- ▶ Η ΦΑ σε ένα τέτοιο περιβάλλον αναβαθμίστηκε καθώς η ιατρική και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων περιλάμβανε και την άσκηση με τον αθλητισμό

Φιλόσοφοι της εποχής της Επιστήμης

Γαλιλαίος Γαλιλέι (1564-1642)

- ▶ Διέδωσε την αντίληψη του Κοπέρνικου για το ηλιοκεντρικό σύστημα του πλανητικού μας συστήματος
- ▶ Αρίσταρχος ο Σάμιος (200 π.Χ.) πρώτος διατύπωσε αυτήν την αντίληψη που ήταν σε αντίθεση με το γεωκεντρικό σύστημα του Αριστοτέλη και του Πτολεμαίου
- ▶ Συνέβαλε στο διαχωρισμό της φιλοσοφίας από την επιστήμη
- ▶ Πίστευε ότι οι αισθήσεις μας βοηθούν να κατανοήσουμε τι συμβαίνει γύρω μας και ανέπτυξε τον ανθρωποκεντρισμό
- ▶ Χαρακτηρίστηκε ως αιρετικός και αναγκάστηκε να αποκηρύξει τη θεωρία του Κοπέρνικου ενώ το έργο του απαγορεύτηκε

Φιλόσοφοι της εποχής της Επιστήμης

Φράνσις Μπέικον (1561-1626)

- ▶ Φιλόσοφος, πολιτικός, νομοθέτης, λογοτέχνης και επιστήμων
- ▶ Ταξινόμησε τις επιστήμες και όρισε τα γνωστικά πεδία της καθεμιάς
- ▶ Χρησιμοποίησε την επιστήμη για να προάγει την ποιότητα της ζωής των ανθρώπων
- ▶ Θιασώτης της επαγωγικής σκέψης

Φιλόσοφοι της εποχής της Επιστήμης

Ισαάκ Νεύτων (1642-1727)

- ▶ Μαθηματικός & Φυσικός διατύπωσε τους νόμους τη κίνησης
- ▶ Νόμος αδράνειας, επιτάχυνσης, δράσης - αντίδρασης

Φιλόσοφοι της εποχής της Επιστήμης

- ▶ **Τόμας Χομπς (1588-1679):** Οπαδός του υλισμού. Υποστήριζε ότι οι σκέψεις του ατόμου καθορίζονται από το παρελθόν και το περιβάλλον του. Η συμπεριφορά αποτελεί το μόνο παρατηρήσιμο χαρακτηριστικό της προσωπικότητας του ανθρώπου και άρα μόνο αυτή μπορεί να μελετηθεί (συμπεριφορισμός).
- ▶ **Ρενέ Ντεκάρτ (Καρτέσιος) (1586-1650):** Πίστευε ότι η γνώση:
- ▶ (α) δημιουργείται από απλές ιδέες και μπορεί να εξελιχθεί σε πολυπλοκότερες ιδέες (θεωρία δομικών λίθων γνώσης),
- ▶ (β) δεν είναι έγκυρη αν δεν επιβεβαιώνεται. Η ψυχή αποτελεί την ουσία της ύπαρξης του ανθρώπου και υπερτερεί του σώματος.
- ▶ «Σκέφτομαι άρα υπάρχω». Υποστήριζε ότι είναι δύσκολο να εξηγηθεί η αλληλεπίδραση νου και σώματος.

Δάσκαλοι

Τζον Κομένιους (1592-1671): Υποστηρικτής του αισθητικού ρεαλισμού.

- ▶ Η άσκηση ως διάλειμμα από τη μάθηση. Η άσκηση επιταχύνει τη μαθησιακή διαδικασία
- ▶ Η μάθηση πρέπει να κινείται από το απλό προς το σύνθετο και από το γνωστό στο άγνωστο (αισθητική αγωγή).
- ▶ **Τζον Λοκ (1632-1704):** Δυϊστής.

Νους tabula rasa στο οποίο οι αισθήσεις είχαν σημαντική επιρροή. Ελέγχοντας τις εμπειρίες του ανθρώπου ελέγχει και το νου. Επομένως το σώμα αποτελεί το μέσο για την ανάπτυξη και των άλλων διαστάσεων του ατόμου. Η άσκηση επιδρά θετικά στην μαθησιακή ανάπτυξη του ατόμου.

- ▶ Η Υγεία βελτιώνεται με τη διατροφή και την άσκηση.

Διαφωτισμός (1688-1789)

- ▶ Ρίχνω φως σε κάτι σκοτεινό
- ▶ Πολλές σημερινές αντιλήψεις βασίζονται σε αυτή την περίοδο
- ▶ Επηρέασε την εκπαίδευση και τη φυσική αγωγή
- ▶ Η άσκηση και η κίνηση συντελούν στη ανάπτυξη του ιδανικού ατόμου και τη ιδανική κοινωνίας

Φιλόσοφοι της εποχής του Διαφωτισμού

- ▶ **Τζορτζ Μπέρκλεϊ (1685-1753):** φιλόσοφος και κληρικός διατύπωσε τη θεωρία του ιδεαλισμού. Συγκεκριμένα υποστήριζε ότι (α) οι αντιληπτές ιδιότητες των αντικειμένων αποτελούν ιδέες στο μυαλό μας, (β) τα φυσικά αντικείμενα αποτελούνται από τις αντιληπτικές τους ιδιότητες και (γ) τα φυσικά αντικείμενα είναι ιδέες στο μυαλό μας,

Διαφωτιστές & Φυσική Αγωγή

- ▶ Διαφωτιστές: Γάλλοι εκπαιδευτικοί που ενδιαφερόταν για τις πρακτικές αλλαγές που επηρεάζουν την καθημερινότητα του ανθρώπου. Αμφισβητούσαν κάθε γνώση που στηριζόταν στην αυθεντία άρα ήταν και εναντίον της καθολικής εκκλησίας που έθετε την πίστη πάνω από τη λογική.

Πίστευαν επίσης ότι:

- ▶ Ο άνθρωπος δεν είναι διεφθαρμένος από τη φύση του
- ▶ Σκοπός του ανθρώπου είναι η ίδια η ζωή
- ▶ Η λογική και η εμπειρία μόνο μπορούν να τελειοποιήσουν τη ζωή του ανθρώπου
- ▶ Η σημαντικότερη προϋπόθεση καλή ζωή είναι απελευθέρωση του ανθρώπου από τα δεσμά της άγνοιας και των προλήψεων, καθώς και η αποτίναξη τη καταπίεσης από τους άρχοντες

Εκπαίδευση και διαφωτισμός

- ▶ Τα παιδιά θα πρέπει να αφήνονται να παίζουν ελεύθερα γιατί το παιχνίδι αποτελεί πηγή ανάπτυξης και άλλων ικανοτήτων
- ▶ Προώθηση των φυσικών δραστηριοτήτων

Διαφωτιστές

Ζαν-Ζακ Ρουσό (1712-1788)

- ▶ Συγγραφέας (Αιμίλιος ή Περί παιδείας & Κοινωνικό Συμβόλαιο).
- ▶ Υποστήριζε ότι η παιδεία αποτελεί τη βάση της ανάπτυξης της κοινωνίας. Η εκπαίδευση ενός ατόμου επηρεάζει τη σχέση του με την κοινωνία (Πλάτων).
- ▶ Η φύση του ατόμου είναι καλή και διαφθείρεται από τον πολιτισμό και όχι από το προπατορικό αμάρτημα. Συνεπώς η εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να είναι όσο το δυνατό πιο φυσική. Η άσκηση του σώματος πρέπει να συνδυάζεται αρμονικά με το νου. Ο νους πρέπει να καθοδηγεί το σώμα και να συνεργάζονται αρμονικά.
- ▶ Η εκπαίδευση θα πρέπει να ξεκινά από τη γέννησή του έως και την ενηλικίωση του ατόμου. Η υγεία και η άσκηση αποτελούν προϋποθέσεις για την αποτελεσματική εκπαίδευση
- ▶ Η συνύπαρξη των παιδιών με τη φύση βοηθά την ανάπτυξη των αισθήσεων.
- ▶ Η άσκηση εργαλείο ανάπτυξης ικανοτήτων για τη ζωή του ατόμου.

Διαφωτιστές

Γιόχαν Μπέρναρντ Μπαζέντωφ (1723-1790)

- ▶ Μετουσίωσε σε πράξη τη θεωρία του Ρουσό. Έγραψε βιβλία και ίδρυσε τη σχολή Philanthropium.
- ▶ Η φύση και οι αισθήσεις μας ως μέσα για την εκπαίδευση.
- ▶ Αντιμετώπιζε τα παιδιά ως παιδιά και όχι ως μικρογραφία των ενηλίκων
- ▶ Φρίντριχ Ζίμον: Θεωρείται ο πρώτος σύγχρονος ΕΦΑ
- ▶ Το πρόγραμμα της σχολής ήταν μοιρασμένο σε γνωστικές και φυσικές δραστηριότητες
- ▶ Οι φυσικές δραστηριότητες ήταν ανάλογες της ηλικίας των μαθητών. Ελληνική γυμναστική οι μικρότερες ηλικίες και ιπποτικές ασκήσεις οι μεγαλύτερες ηλικίες

Διαφωτιστές

Γιόχαν Φρίντριχ Γκούτσμουτς (1759-1839)

- ▶ Βοήθησε στην αναγνώριση της ΦΑ ως μάθημα. Έγραψε βιβλία και ταξινόμησε τις ασκήσεις ως εξής: περπάτημα & τρέξιμο, άλμα, ασκήσεις άρσης και μεταφοράς (άρσεις & πάλη), ξιφομαχία, αναρρίχηση, ασκήσεις ισορροπίας, ρίψεις και τοξοβολία, κολύμπι, χορό και ασκήσεις για τις αισθήσεις.
- ▶ Εκπαιδευτικό ίδρυμα Schnepfental
- ▶ Andre αντέγραψε τις ασκήσεις/δραστηριότητες του Philanthropium
- ▶ Διδασκαλία στη φύση
- ▶ Η ανάπτυξη του σώματος πρέπει να προηγείται του νου
- ▶ Οι πολίτες μιας χώρας που γυμνάζονται ευημερεί και δυναμώνει
- ▶ Αποτελεί το θεμελιωτή της ΦΑ

► Ευχαριστώ για την προσοχή σας